

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, 01103 Vilnius, tel. +370 631 13112,
faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nuostolingos universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimo projektas 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 255 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo įpareigojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas 2).

Dėl Nutarimo projekto 1

Vadovaujantis 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos pašto įstatymo (toliau – Pašto įstatymas) 13 straipsnio 5 dalimi, jeigu universaliosios pašto paslaugos (toliau – UPP) teikimas buvo nuostolingas ir UPP teikėjui sudarė nepagrįstai didelę finansinę naštą, UPP teikėjo patirti UPP dalies, kurios kokybė atitiko teisės aktų reikalavimus, nuostoliai kompensuojami valstybės biudžeto lėšomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamomis nuostolingos UPP kompensavimo taisyklėmis. UPP nuostoliai apskaičiuojami RRT tvirtinamose UPP nuostolių apskaičiavimo taisyklėse nustatyta tvarka. To paties straipsnio 6 dalyje reglamentuotas RRT išvados dėl prašomų kompensuoti UPP nuostolių dydžio pagrįstumo pateikimas ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro sprendimo dėl UPP nuostolių kompensavimo priėmimas.

Pašto įstatymo 19 straipsnyje yra reglamentuotas periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos (toliau – periodinių leidinių pristatymo paslauga) teikimas. Vadovaujantis šio straipsnio 4 dalimi, jeigu Vyriausybė periodinių leidinių pristatymo paslaugos tarifus nustato mažesnius už šios paslaugos sąnaudas, tokių sąnaudų ir tarifų skirtumas padengiamas Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžete numatytų lėšų. Periodinių leidinių pristatymo paslaugos pajamų ir sąnaudų skirtumas už periodinių leidinių pristatymą UPP teikėjui kompensuojamas kas 6 mėnesiai. To paties straipsnio 5 dalyje įtvirtinta UPP teikėjo pareiga atlikti einamųjų finansinių metų pirmojo pusmečio periodinių leidinių pristatymo paslaugos pajamų ir sąnaudų nepriklausomą auditą, o 6 dalyje reglamentuota RRT išvados dėl prašomų kompensuoti periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių dydžio pagrįstumo pateikimas ir susisiekimo ministro sprendimo dėl šios paslaugos nuostolių kompensavimo priėmimas.

Pažymėtina, kad nors Pašto įstatyme įtvirtintos bazinės nuostatos dėl UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių kompensavimo nuo 2025 m. sausio 1 d. nepasikeitė iš esmės, tačiau Pašto įstatyme įtvirtintas UPP teikimo teisinis reguliavimas buvo peržiūrėtas iš esmės, siekiant sudaryti sąlygas UPP teikėjui lanksčiau reaguoti į besikeičiančias rinkos sąlygas ir siekti efektyvaus

UPP teikimo. Pavyzdžiui, nuo UPP didžiausių tarifų nustatymo remiantis UPP teikėjo praecityje patirtomis UPP sąnaudomis yra pereita prie UPP pajamų viršutinės ribos (t. y. didžiausių galimų gauti UPP teikėjo pajamų už UPP) nustatymo, UPP teikėjo sąnaudų apskaitos reglamentavimą pakeitė platesnis UPP teikėjo reguliavimo apskaitos¹ reglamentavimas ir kt. Be to, atsižvelgiant į tai, kad periodinių leidinių pristatymo paslaugos apskaita bus sudėtinė UPP teikėjo reguliavimo apskaitos sistemos² dalis, Pašto įstatymo 19 straipsnyje buvo atsisakyta iki 2024 m. gruodžio 31 d. galiojusiame Pašto įstatyme numatyto kalendorinių metų periodinių leidinių pristatymo paslaugos audito, taip pat šio audito išvados ir kalendorinių metų periodinių leidinių pristatymo paslaugos pajamų ir sąnaudų ataskaitos pateikimo RRT. Metiniai šios paslaugos teikimo duomenys turės būti rengiami, tikrinami ir teikiami RRT Pašto įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje numatytų reguliavimo apskaitos ataskaitų apimtyje.

Šie ir kiti Pašto įstatyme įtvirtinti UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos teikimo reglamentavimo pakeitimai sąlygojo tai, kad galiojančiose Nuostolingos universaliosios pašto paslaugos kompensavimo taisyklėse³ (toliau – galiojančios UPP kompensavimo taisyklės) ir Nuostolingos periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos kompensavimo taisyklėse⁴ (toliau – galiojančios Periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo taisyklės) (toliau kartu – galiojančios Kompensavimo taisyklės) įtvirtintas UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių kompensavimo reglamentavimas turėjo būti peržiūrėtas iš esmės.

Nors pagal Pašto įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktus Susisiekimo *ministerija* teikia Vyriausybei tvirtinti nuostolingos universaliosios pašto paslaugos kompensavimo taisyklių, kuriose nustatomi ir nepagrįstai didelės finansinės naštos nustatymo kriterijai, projektą ir nuostolingos periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos kompensavimo taisyklių projektą, tačiau įvertinus galiojančiose Kompensavimo taisyklėse nustatytą reglamentavimą buvo konstatuota, kad šiose taisyklėse reglamentuojami savo esme tapatūs teisiniai santykiai (t. y. UPP teikėjo patirtų tam tikrų nuostolių, susijusių su Pašto įstatymo nuostatų vykdymu, kompensavimas), tačiau jose įtvirtintos procedūrinės nuostatos (dėl prašymų kompensuoti nuostolius pateikimo, jų vertinimo, išvadų pateikimo, sprendimų priėmimo ir kt.) skiriasi. Iš dalies šie skirtumai buvo sąlygoti aplinkybės, kad galiojančios UPP kompensavimo taisyklės buvo patvirtintos 2013 m. ir nuo to laiko nebuvo peržiūrėtos, o galiojančios Periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo taisyklės buvo peržiūrėtos ir jose įtvirtintos procedūrinės nuostatos atnaujintos 2023 m. Įvertinus tai, kad unifikavus galiojančiose Kompensavimo taisyklėse įtvirtintą procedūrinį reglamentavimą, didžioji dalis nuostatų tapo analogiškoms (pasikartojančiomis) ir atsižvelgiant į bendrą Vyriausybės siekį mažinti administracinę ir biurokratinę naštą, yra tikslinga Nutarimo projektu 1 patvirtinti vieną bendrą Nuostolingos universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašo projektas), kuris nustatytų tiek nuostolingos UPP, tiek nuostolingos periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo tvarką.

¹ Vadovaujantis Pašto įstatymo 2 straipsnio 22 dalimi, reguliavimo apskaita – reguliavimo tikslais UPP teikėjo tvarkoma vidaus apskaita, apimanti apskaitos atskyrimą, turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų paskirstymą. Reguliavimo apskaita pakeis iki 2024 m. gruodžio 31 d. galiojusiame Pašto įstatyme numatytą UPP teikėjo sąnaudų apskaitą.

² Vadovaujantis Pašto įstatymo 2 straipsnio 24 dalimi, reguliavimo apskaitos sistema – UPP teikėjo reguliavimo apskaitai tvarkyti, reguliavimo apskaitos ataskaitoms parengti ir pateikti naudojamų principų, metodų, taisyklių, procesų ir įrankių visuma.

³ Patvirtintos Vyriausybės 2013 m. balandžio 10 d. nutarimu Nr. 310 „Dėl Nuostolingos universaliosios pašto paslaugos kompensavimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. 236 „Dėl Nuostolingų universaliųjų pašto paslaugų kompensavimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

⁴ Patvirtintos Vyriausybės 2012 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 835 „Dėl Nuostolingos periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos kompensavimo taisyklių patvirtinimo“.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas nuostatas ir aplinkybes, Nutarimo projektu 1:

1. Galiojančiose Kompensavimo taisyklėse nustatytas reglamentavimas yra apjungiamas, suderinamas su nuo 2025 m. sausio 1 d. pasikeitusiu Pašto įstatyme įtvirtintu reglamentavimu, o procedūrinės nuostatos (dėl prašymų kompensuoti nuostolius pateikimo, jų vertinimo, išvadų pateikimo, sprendimų priėmimo ir kt.) unifikuojamos, kiek tam tikrų procedūrinių skirtumų nelemia Pašto įstatymo nuostatos.

2. Atsisakoma galiojančiose Kompensavimo taisyklėse įtvirtintų sąvokų apibrėžimų, juos inkorporuojant į bendrą reglamentavimą. Galiojančiose UPP kompensavimo taisyklėse pateikiamų sąvokų „UPP teikimo nuostoliai“, „UPP teikimo pajamos“, „UPP teikimo sąnaudos“ ir kitų apibrėžimų atsisakoma įvertinus tai, kad Pašto įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje yra reglamentuota, kokie nuostoliai yra kompensuojami UPP teikėjui, t. y. jeigu UPP teikimas buvo nuostolingas ir UPP teikėjui sudarė nepagrįstai didelę finansinę naštą, jam yra kompensuojami UPP dalies, kurios kokybė atitiko teisės aktų reikalavimus, nuostoliai. Pirmiau minėta Pašto įstatymo nuostata taip pat įtvirtina, kad UPP nuostoliai apskaičiuojami RRT tarybos tvirtinamose UPP nuostolių apskaičiavimo taisyklėse nustatyta tvarka (toliau – Nuostolių apskaičiavimo taisyklės). Atitinkamai, kas yra UPP pajamos ir sąnaudos, iš kokių elementų susidaro UPP nuostoliai, kaip jie apskaičiuojami, kaip iš jų išskiriama kompensuotina UPP nuostolių dalis ir kiti ekonominiais skaičiavimais paremti aspektai reglamentuoti Nuostolių apskaičiavimo taisyklėse⁵. Taip pat įvertinus tai, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. iš dalies pasikeitus periodinių leidinių pristatymo paslaugos reglamentavimui, galiojančiose Periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo taisyklėse pateikiamų sąvokų apibrėžtys turi būti detalizuotos papildomu reglamentavimu⁶, jos yra papildytos ir inkorporuotos į bendrą Aprašo projekto tekstą.

3. Tikslinami prašymų kompensuoti atitinkamus nuostolius pateikimo terminai.

Nustatomas ilgesnis prašymo kompensuoti UPP nuostolius pateikimo terminas (t. y. vietoje galiojančiose UPP kompensavimo taisyklėse nustatyto termino „iki einamųjų finansinių metų gegužės 1 d.“) yra nustatomas 8 mėnesių nuo praėjusių finansinių metų pabaigos terminas. Toks terminas numatomas atsižvelgiant į pasikeitusį Pašto įstatyme įtvirtintą UPP reglamentavimą. Vadovaujantis Pašto įstatymo 16–18 straipsnių nuostatomis, UPP teikėjas turės per 4 mėnesius nuo kiekvienų finansinių metų pabaigos parengti ir pateikti reguliavimo apskaitos ataskaitas; turės pateikti RRT informaciją, reikalingą UPP teikėjo pajamų viršutinei ribai nustatyti (numatoma, kad UPP teikėjas turės tai padaryti per 5 mėnesius nuo praėjusių finansinių metų pabaigos); RRT per 50 d. d. nuo visos būtinos informacijos gavimo nustačius UPP pajamų viršutinę ribą, UPP teikėjas turės per 30 d. d. apskaičiuoti UPP tarifus ir kt. Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti, kad iš Pašto įstatymo kylančių UPP teikėjo pareigų įvykdymo terminai pasiskirstytų tolygiai, prašymo kompensuoti UPP nuostolius pateikimo maksimalus terminas pratęsiamas iki 8 mėnesių nuo praėjusių finansinių metų pabaigos. Pažymėtina, kad nustatomas terminas neapriboja UPP teikėjo teisės prašymą kompensuoti UPP nuostolius ir visus reikalingus dokumentus, duomenis ir (ar) skaičiavimus pateikti anksčiau nustatyto vėliausio termino.

Pagal galiojančią reglamentavimą, terminas pateikti prašymą dėl kalendorinių metų periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių kompensavimo yra susietas su metinės ataskaitos pagal UPP teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklės⁷ pateikimu RRT (t. y. per 5 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos). Tačiau pagal pakeistą Pašto įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą reglamentavimą, UPP teikėjas turės per 4 mėnesius nuo kiekvienų finansinių metų pabaigos parengti ir pateikti RRT

⁵ RRT tarybos nutarimo „Dėl Universaliosios pašto paslaugos nuostolių apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ projektas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/5ca77cf00fab11f09cbcab0ff4d74843?positionInSearchResults=0&searchModelUIID=8d70c2ce-4447-413f-8d55-edbace8d5d0c>

⁶ Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 11 punktu, sąvokų apibrėžtyse neturėtų būti nustatomi reikalavimai, sąlygos, kriterijai, pateikiami pavyzdžiai, paaiškinimai ir pan.

⁷ Patvirtintos RRT tarybos 2005 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 1V-625 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

reguliavimo apskaitos, kurių sudėtine dalimi bus ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos apskaita, ataskaitas. Įvertinus tai, kad visas sąnaudų, pajamų, turto, kapitalo ir (ar) išipareigojimų paskirstymas, reikalingas metinių periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių apskaičiavimui, jau bus atliktas reguliavimo apskaitos sistemoje ir bus pateiktas reguliavimo apskaitos ataskaitose, Aprašo projekte numatoma, kad prašymas kompensuoti finansinių metų periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius turi būti pateiktas per 4 mėnesius nuo finansinių metų pradžios. Tačiau terminas pateikti prašymą kompensuoti einamųjų finansinių metų pirmąjį pusmetį patirtus periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius nesikeičia ir lieka 9 mėnesiai nuo einamųjų finansinių metų pradžios.

4. Tikslinama kartu su prašymais kompensuoti atitinkamus nuostolius pateiktina informacija. Detalizuojama, kokia informacija turi būti nurodyta prašyme kompensuoti UPP nuostolius, tačiau atsisakoma kartu su šiuo prašymu pateiktinų dokumentų ar kitų duomenų detalaus vardijimo, kadangi, vadovaujantis Pašto įstatymo 13 straipsnio 5 dalimi, UPP nuostoliai apskaičiuojami Nuostolių apskaičiavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, šiose taisyklėse detalizuotini ir dokumentai, duomenys ir (ar) skaičiavimai, kuriais turi būti pagrįstas tinkamas UPP nuostolių apskaičiavimas. Taip pat tikslinama prašyme kompensuoti periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius pateiktina informacija ir dokumentai, duomenys ir (ar) informacija, kurie turi būti pateikti kartu su šiuo prašymu.

5. Atnaujinami kriterijai, pagal kuriuos vertinama, ar UPP teikimas sudaro UPP teikėjui nepagrįstai didelę finansinę naštą. Galiojančių UPP kompensavimo taisyklių 19 punkte yra nustatyti nepagrįstai didelės finansinės naštos nustatymo kriterijai, į kuriuos RRT turi atsižvelgti vertindama UPP teikėjo prašymą kompensuoti UPP nuostolius, pavyzdžiui, UPP nuostolių, patirtų dėl įpareigojimo teikti UPP, dydžio ir UPP teikėjo per tą patį laikotarpį gautų pajamų procentinis santykis, UPP teikėjo pelningumo rodiklį (bendrojo pelningumo, grynojo pelningumo, veiklos pelningumo) pokytis per praėjusius finansinius metus, UPP teikėjo pelningumo rodiklį už praėjusius trejus finansinius metus palyginimas su Lietuvos statistikos departamento skelbiamais pašto paslaugos teikėjų atitinkamais pelningumo rodikliais ir kt. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad pirmiau nurodytoje nuostatoje tik įvardijama, į ką reikia atkreipti dėmesį (atsižvelgti), vertinant nepagrįstai didelę finansinę naštą, tačiau nėra aiškiai įtvirtinta, esant kokioms konkrečioms aplinkybėms ar rodikliams, turėtų būti konstatuota, kad UPP teikimas sudaro UPP teikėjui nepagrįstai didelę finansinę naštą. Atsižvelgiant į tai, atnaujinami nepagrįstai didelės finansinės naštos nustatymo kriterijai, įtvirtinant vieną aiškų, skaidrų, konkrečiai apibrėžtą ir nesudėtingai įvertinamą kriterijų, t. y. numatant, kad UPP teikimas sudarė UPP teikėjui nepagrįstai didelę finansinę naštą, jeigu ataskaitinio laikotarpio UPP nuostolių, apskaičiuotų vadovaujantis Nuostolių apskaičiavimo taisyklėmis, ir to paties ataskaitinio laikotarpio UPP pajamų, apskaičiuotų vadovaujantis Nuostolių apskaičiavimo taisyklėmis, procentinis santykis yra lygus arba didesnis nei 3 proc. Pažymėtina, kad 3 proc. rodiklis pasirinktas išanalizavus kitų Europos Sąjungos šalių taikomas UPP sukeltos nepagrįstai didelės finansinės naštos vertinimo praktikas. Pavyzdžiui, Latvijoje UPP nuostoliai turi viršyti UPP pajamas 1 procentu, Portugalijoje ir Belgijoje – 3 procentais, kad būtų konstatuota, kad UPP teikimas sudaro UPP teikėjui nepagrįstai didelę finansinę naštą.

6. Numatoma, kad periodinių leidinių pristatymo paslaugai taikytinas pagrįsto pelno dydis nustatomas *mutatis mutandis* vadovaujantis Pašto įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi. Vadovaujantis 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimo 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, įmonei, kuriai pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, kompensacijos suma negali viršyti to, kas būtina grynosioms išlaidoms, patirtoms vykdant su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus, padengti, įskaitant nuosaikų pelną. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Pašto įstatymo redakcijos, galiojusios iki 2024 m. gruodžio 31 d., 17 straipsnio 3 dalimi, UPP teikėjas privalėjo periodinių leidinių pristatymo paslaugos apskaitą tvarkyti pagal RRT nustatytus pagrindinius sąnaudų apskaitos tvarkymo principus ir sąnaudų apskaitos sistemos reikalavimus, taip pat kitus su sąnaudų apskaitos sistema susijusius reikalavimus. Šie reikalavimai įtvirtinti galiojančiose UPP teikėjo

sąnaudų apskaitos taisyklėse⁸ ir numato periodinių leidinių pristatymo paslaugai priskirtiną protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Pašto įstatymo redakcijos 19 straipsnio 3 dalyje taip pat yra numatyta, kad teikiant periodinių leidinių pristatymo paslaugą taikomi tie patys reguliavimo apskaitos reikalavimai, kaip ir UPP, o reguliavimo apskaitos reikalavimus nustato RRT. Tačiau pažymėtina, kad RRT patvirtinti reguliavimo apskaitos reikalavimai⁹ nebeapima protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos skaičiavimų, nes, vadovaujantis Pašto įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi, UPP taikytinas pagrįsto pelno dydis yra nustatomas UPP pajamų viršutinės ribos apimtyje. Atsižvelgiant į tai, Aprašo projekte numatoma, kad pagrįsto pelno, taikytino periodinių leidinių pristatymo paslaugai, dydis nustatomas analogiškai, kaip UPP, t. y. *mutatis mutandis* vadovaujantis Pašto įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi.

7. Direktyva 97/67/EB¹⁰ ir 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas Nr. 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, reikalauja valstybių narių užtikrinti, kad skiriamos kompensacijos už visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (šiuo atveju UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugas) būtų pagrįstos, nustatomos objektyviai, skaidriai, be diskriminacijos ir kuo mažiau iškraipytų konkurenciją atitinkamoje rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Aprašo projekte unifikuojamas reglamentavimas dėl RRT patikslintos išvados pateikimo ir atitinkamų Susisiekimo ministerijos veiksmų.

Galiojančios Periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo taisyklės įtvirtina RRT ir Susisiekimo ministerijos veiksmus, jeigu po RRT išvados dėl prašymo kompensuoti periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius pagrįstumo pateikimo Susisiekimo ministerijai, paaiškėja aplinkybių, turinčių įtakos RRT pateiktai išvadai. Aprašo projekte įtvirtinama, kad atitinkamas reglamentavimas yra taikytinas ir UPP nuostolių kompensavimo atveju, kadangi poreikis teikti patikslintas išvadas gali susiklostyti ne tik periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių kompensavimo atvejais.

Dėl Nutarimo projekto 2

Nutarimo projekto 2 tikslas – vadovaujantis Pašto Įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi patvirtinti Universaliosios pašto paslaugos teikėjo įpareigojimo tvarkos aprašą, kuriuo nustatoma procedūra, pagal kurią pašto paslaugos teikėjas, atitinkantis Įstatyme numatytus reikalavimus, gali būti įpareigotas teikti UPP visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje; taip pat reglamentuojama prašymų pateikimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarka.

Nutarimo projektas 2 parengtas atsižvelgiant į priimtą Pašto įstatymą. Pažymėtina, kad Nutarimo projekte 2 numatytos nuostatos suteikia galimybę kreiptis į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą ir pareikšti pageidavimą tapti UPP teikėju visiems to pageidaujantiems subjektams, jeigu jie atitinka Pašto įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, t. y. jie turi būti įrašyti į pašto paslaugos teikėjų sąrašą; valdyti pašto tinklą, atitinkantį susisiekimo ministro nustatytus reikalavimus, arba objektyviais duomenimis pagrįsti, kad tokį pašto tinklą valdys iki įpareigojimo teikti UPP įsigaliojimo; ne trumpiau kaip vienus metus iki prašymo įpareigoti teikti UPP pateikimo nepertraukiamai verstis pašto paslaugos teikimo veikla.

Dėl Nutarimo projekto 1 ir Nutarimo projekto 2 įsigaliojimo.

⁸ Patvirtintos RRT tarybos 2005 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 1V-625 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

⁹ RRT tarybos 2025 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. TN-266 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo reguliavimo apskaitos ir reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

¹⁰ 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtos bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/6/EB.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo 7 dalimi, 2025 metais UPP teikėjo apskaita tvarkoma, su tuo susijusi priežiūra vykdoma, 2025 metais tvarkytos UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos sąnaudų apskaitos nepriklausomas auditas atliekamas, šio audito išvados teikiamos, UPP nuostoliai, patirti 2025 metais, ir periodinių leidinių paslaugos pajamų ir sąnaudų skirtumas už periodinių leidinių pristatymą prenumeratoriams 2025 metais UPP teikėjui kompensuojami pagal teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

UPP nuostoliai yra kompensuojami kartą per metus ir prašymas kompensuoti UPP nuostolius, patirtus 2025 metais, bus teikiamas ir vertinamas 2026 m. pagal galiojančias UPP kompensavimo taisyklės. Tačiau periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostoliai UPP teikėjui yra kompensuojami kas 6 mėnesiai, todėl 2026 metais galės būti pateiktas metinis prašymas kompensuoti periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius, patirtus 2025 metais (šis prašymas turės būti vertinamas pagal galiojančias Periodinių leidinių pristatymo paslaugos kompensavimo taisykles), taip pat prašymas kompensuoti 2026 m. pirmąjį pusmetį patirtus periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolius, kuriam jau bus taikomas naujas reglamentavimas.

Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad Nutarimo projektas 1 įsigalios 2026 m. sausio 1 d., tačiau UPP nuostoliai, patirti 2025 metais, ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostoliai, patirti 2025 metais, UPP teikėjui bus kompensuojami pagal teisės normas, galiojusias iki Nutarimo projekto 1 įsigaliojimo dienos.

Nutarimo projekto 2 nuostatos bus taikomos po jo įsigaliojimo vykdomoms UPP teikėjo įpareigojimo procedūroms. Šiuo metu Vyriausybė 2019 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 467 „Dėl įpareigojimo teikti universaliąją pašto paslaugą“ yra įpareigojusi akcinę bendrovę Lietuvos pašta teikti UPP visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Kita su Nutarimo projektu 1 ir Nutarimo projektu 2 susijusi informacija.

Nutarimo projekte 1 ir Nutarimo projekte 2 numatomą reglamentavimą įgyvendins ir stebėseną vykdys RRT ir Susisiekimo ministerija. Nutarimo projektu 1 ir Nutarimo projektu 2 galiojantis reglamentavimas suderinamas su nuo 2025 m. sausio 1 d. pasikeitusiu Pašto įstatyme įtvirtintu reglamentavimu, tačiau pats UPP ir periodinių leidinių pristatymo paslaugos nuostolių kompensavimo procesas iš esmės nesikeičia. Nutarimo projektu 2 siekiama tik patvirtinti Universaliosios pašto paslaugos teikėjo įpareigojimo tvarkos aprašą, papildomai nesukuriant naujų nuostatų, kurioms reikėtų kitokio įgyvendinimo mechanizmo nei iki šiol, todėl ir toliau Nutarimo projekte 2 siūlomas nuostatas įgyvendins ir stebėseną vykdys Ryšių reguliavimo tarnyba ir Susisiekimo ministerija.

Nutarimo projekte 1 ir Nutarimo projekte 2 numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Nutarimo projektas 1 ir Nutarimo projektas 2 tiesiogiai neįgyvendina Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatų, tačiau mažina ūkio subjektų veiklą reglamentuojančių teisės aktų skaičių ir prisideda prie administracinės ir biurokratinės naštos mažinimo.

Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projektu 1 tobulinamas galiojančiose UPP kompensavimo taisyklėse, kuriomis į nacionalinę teisę yra perkeltos ir tam tikros Direktyvos 97/67/EB nuostatos, įtvirtintas reglamentavimas, Nutarimo projektu 1 yra tobulinamas Direktyvos 97/67/EB perkėlimas. Nutarimo projektas 1 yra įtrauktas į Direktyvos 97/67/EB perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) ir joje įkelta atitikties lentelė.

Nutarimo projektas 1 ir Nutarimo projektas 2 nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius

reglamentus ir atitiktis įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus, taip pat dėl Nutarimo projekto 1 ir Nutarimo projekto 2 neturi būti teiktas pranešimas Europos Komisijai, pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus.

Priėmus Nutarimo projektą 1 ir Nutarimo projektą 2, kitų teisės aktų priimti ar keisti nereikės.

Nutarimo projektas 1 ir Nutarimo projektas 2 atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Nutarimo projekte 1 ir Nutarimo projekte 2 nėra nurodoma sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų.

Vadovaujantis Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“ 3 punktu, galimas sukelti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams pokytis nevertinamas, kai ketinamu keisti teisės aktu nustatytas ar teisės akto projektu siūlomas nustatyti naujas, naikinamas ir (ar) keičiamas galiojantis įpareigojimas ūkio subjektams, kuriam vykdyti nereikia patirti išlaidų investicijoms, ir jis taikomas ne daugiau kaip 5 ūkio subjektams. Nutarimo projekte 1 ir Nutarimo projekte 2 nustatomas reglamentavimas yra taikytinas tik vienam ūkio subjektui, t. y. UPP teikėjui, ir juose numatomi pokyčiai nepareikalaus iš UPP teikėjo išlaidų investicijoms, kaip jos suprantamos pagal Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodiką. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu 1 ir Nutarimo projektu 2 galimas sukelti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams pokytis nevertinamas.

Nutarimo projektas 1, Nutarimo projektas 2 ir jų lydimieji dokumentai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje suinteresuotų institucijų bei visuomenės pastaboms ir (ar) pasiūlymams. Atskiros konsultacijos su visuomene nebuvo vykdomos. Visi suinteresuoti asmenys turėjo teisę pateikti pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl Nutarimo projekto 1 ir Nutarimo projekto 2 per 10 darbo dienų nuo jo paskelbimo TAIS.

Nutarimo projektas 1 taip pat buvo pateiktas išvadoms Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai.

Viešosios konsultacijos metu pastabų ir (ar) pasiūlymų Nutarimo projektui 1 pateikė Susisiekimo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, UAB „DPD Lietuva“ ir akcinė bendrovė Lietuvos paštas. Visos gautos pastabos ir (ar) pasiūlymai buvo įvertinti. Pastabos ir (ar) pasiūlymai, į kuriuos buvo neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, ir tai pagrindžiantys motyvai yra nurodyti pridedamoje derinimo pažymoje. Viešosios konsultacijos metu Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija ir Konkurencijos taryba informavo, kad pastabų ir (ar) pasiūlymų Nutarimo projektui 1 pagal kompetenciją neturi.

Nutarimo projektas 2 taip pat buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir akcinei bendrovei Lietuvos paštui. Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerija informavo, kad pastabų ir (ar) pasiūlymų dėl Nutarimo projekto 2 neturi. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pasiūlymų ir pastabų dėl Nutarimo projekto 2 neturi. Pastabų ir (ar) pasiūlymų dėl Nutarimo projekto 2 pateikė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos

Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba ir Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba. Visos gautos pastabos ir (ar) pasiūlymai buvo įvertinti. Dėl pastabų ir (ar) pasiūlymų, į kuriuos buvo neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma. Akcinė bendrovė Lietuvos paštas ir Lietuvos savivaldybių asociacija nustatytu laiku išvadų nepateikė, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 30 punktu, laikytina, kad Nutarimo projektui 2 pritaria. Atskirų konsultacijų su visuomene dėl Nutarimo projekto 2 nebuvo daroma.

Nutarimo projektai buvo suderinti Tarpinstitucinio pasitarimo metu bei patikslinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės pastabas.

Nutarimo projektą 1 parengė Susisiekimo ministerijos Pašto ir elektroninių ryšių grupės (vadovas Darius Stravinskas, tel. +370 694 41323, el. p. darius.stravinskas@sumin.lt) vyresnioji patarėja Eglė Sikorskaitė-Narkun (tel. +370 660 31986, el. p. egle.sikorskaite-narkun@sumin.lt), RRT Skaitmeninių paslaugų reguliavimo grupės vyresnioji patarėja (Nutarimo projekto 1 rengimo metu ėjusi Geležinkelių ir pašto reguliavimo grupės vyresniosios patarėjos pareigas) Ernesta Vagonienė (tel. +370 648 36655, el. paštas ernesta.vagoniene@rrt.lt) bei Teisės ir vartotojų teisių apsaugos grupės (vadovė Aridana Jurčiukonienė, tel. +370 660 37433, el. paštas aridana.jurciukoniene@rrt.lt) vyriausioji patarėja Kristina Masiulytė (tel. +370 614 45650, el. paštas kristina.masiulyte@rrt.lt).

Nutarimo projektą 2 parengė Susisiekimo ministerijos Pašto ir elektroninių ryšių grupės (vadovas Darius Stravinskas, tel. +370 694 41323, el. p. darius.stravinskas@sumin.lt) vyresnioji specialistė Gerda Vaikšnoraite (tel. +370 690 90416, el. p. gerda.vaiksnoraite@sumin.lt), vyresnioji patarėja Eglė Sikorskaitė-Narkun (tel. +370 660 31986, el. p. egle.sikorskaite-narkun@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Vyriausybės nutarimo „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo nuostolių kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas, 6 lapai.

2. Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 255 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo įpareigojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 4 lapai.

Susisiekimo ministras

Eugenijus Sabutis